

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Iskolák és napközik

A városi és járási NEB ülése

A népi ellenőrzésnek fontos feladata, hogy a maga sajátos eszközeivel egy-egy időszak társadalmi jelenség vizsgálatát alapján felhívja az érdekeltek figyelmét azzal, hogy a jelenlegi kérdéskör megoldására váró, de addig talán kevésbé ismert gondjaira. Így volt ez annál a múlt évi alapvizsgálatnál is, amely a növekvő létszámú gyermekkorosztályok iskolai elhelyezésének, szociális ellátásának helyzetét mérte fel, s amelynek végső megállapításait nem tekintették a tájékozódás, ismeretszerzés lezárásának. Folyamatosan figyelemmel kísérték ugyanis a népi ellenőrök javaslatok sorsát azóta is s véleményüket tegnapi hétfői ülésükön összegezték a Szeged városi és járási NEB tagjai.

Őrök, megállapítván: az előző években az általános iskolai tanulói létszám további jelentős emelkedésével kell számolni, s azzal, hogy a jelenlegi zsúfoltságot fokozza. Az új tantermek építésének pénzügyi korlátai arra ösztönzik az oktatásügy felelősait, hogy a tanítási célra igénybevehető helyiségeket (az iskolákban és azokon kívül is) felkutassák, a kényszerű váltakozó tanítási terheit lehetőleg levegyék a szülők és a gyermekek válláról. Azaz: bővítsék a napközis foglalkoztatás és étkeztetés lehetőségeit. Ez utóbbi „szolgáltatásban” a vendéglátók — elsősorban az átésztes és az előfésztes étkeztetést szorgalmazó vendéglátóipari vállalatok — jó partnereknek bizonyultak. S mint a tegnapi NEB-ülésen hallottuk, jóval több gyermeknek is tudnának konyhákon főzni, ha az iskolák ebédlői nem lennének már most is túlszűfoltak. (Az utolsó turnus diákjai sok helyen délután három óra-

kor jutnak szabad asztalhoz és ebédhez.)
A közös erőfeszítéseknek — s bizonyára a tavalyi NEB-vizsgálatnak is — köszönhetően az elmúlt egy évben 1500-zal több általános iskolás vehet részt a csoportos diákétkeztetésben. A tantermek zsúfoltságának csökkentésében azonban az erőfeszítések sem vezettek eredményre. A megoldás módjait kereső népi ellenőrök tegnapi vitájában részt vett és felszólalt Bányainé dr. Birós Mária, a városi tanács elnökhelyettese és Fodor István, a megyei tanács vb szegedi járási hivatásának elnöke is. Mindketten hangsúlyozták: központi erőforrásokra nem támaszkodhatván, a helyi sajátosságokat és lehetőségeket kell felismerniük mind azoknak, akiknek a demográfiai hullám következményeivel számolniuk kell. A most következő esztendőben az általános iskolai korosztály, később a középiskolai korosztály szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődése érdekében.

Szükségállapot Lengyelországban

A világ figyelmének középpontjában vasárnap hajnal óta Lengyelország áll: az a kezdeményezés, amit a lengyel vezetés az elhúzódozó és egyre bonvolultabbá, tragikusabbá váló válságból való kilábalás érdekében tett.

Vasárnap reggeli rádióbeszédében Wojciech Jaruzelski, a LEMP KB első titkára, a Minisztertanács elnöke és nemzetvédelmi miniszter bejelentette: az országot fenyegető anarchia, a Szolidaritás nyíltan hatalomra törő, szélsőséges erőinek fellépése miatt a Lengyel Népköztársaság Alkotmányának rendelkezései szerint december 13-án 0.00 órától az országban szükségállapotot hirdettek ki.

Megalakult a Nemzeti Megmentés Katonai Tanácsa (a testületnek 21 tagja van), katonai megbízottakat neveztek ki, akiknek joguk van az állami közigazgatási szervek tevékenységét ellenőrizni, elmozdítani vezető beosztásukból azokat a személyeket, akik nem tesznek eleget kötelezettségeiknek. Intézkedés történt, hogy internálják a Szolidaritás szélsőséges vezetőit, valamint az illegális szocialista-ellenes szervezetek tagjait. Ugyancsak internálták azoknak a személyeknek egy csoportját, akik felelősek a Lengyelországban kialakult társadalmi-politikai, valamint a gazdasági válságért. Közöttük van Gierek, Jaruzelski, Grudzien, Lukaszewicz, Szydłak és mások.

A Magyar Távirati Iroda közleménye

A Magyar Távirati Irodát illetékes helyen felhatalmazták az alábbiak közlésére:

A Magyar Népköztársaság vezető testületei, a magyar dolgozók nagy figyelemmel és megértéssel fogadták a Lengyel Népköztársaság Államtanácsának döntését, a Nemzeti Megmentés Katonai Tanácsának megalakulását és intézkedéseit, valamint Wojciech Jaruzelski kormányfő felhívását, az ellenforradalmi törekvések megállítására, a törvényes rend és nyugalom helyreállítására, a szocializmus vívmányainak védelmére.

A lengyel vezető testületek alkotmányos döntései a lengyel állam belügyét képezik. Ezek az intézkedések a súlyos helyzetből való szocialista kibontakozást, az ország társadalmi és nemzeti felemelkedését szolgálják, és hozzájárulnak ahhoz, hogy Lengyelország a Varsói Szerződés szilárd tagállamaként a jövőben is stabilizáló tényező legyen Európában.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság kormánya, a magyar nép bizik abban, hogy a lengyel kommunisták, az igazi lengyel hazafiak, a szocialista kibontakozásért cselekedni kész erők összefogásával és aktív fellépésükkel eltorlaszolja az ellenforradalom útját és biztosítja a lengyel társadalom problémáinak szocialista megoldását. A lengyel nép történelmének e nehéz napjaiban is bizton számíthat a magyar kommunisták, egész népnk testvéri szolidaritására és cselekvő támogatására.

A Lengyel Népköztársaság legfőbb ügyésze és a beosztott ügyészek az internálás ügyeiben a törvényesség ügyései ellenőrzésének alapján és rendtartásának megfelelően ellenőrzik a törvények betartását.

A szükségállapot idejére felfüggesztenek minden olyan jogszabályt, amely a nyilatkozatban szabályozott és a nyilatkozat alapján kiadott rendeletek rendelkezései értelmében.

Jaruzelski beszéde

Wojciech Jaruzelski rádióbeszédét így kezdte:

— Lengyel Polgártársak! — Mint katona és mint a lengyel kormány feje fordulok ma hozzátok. A legnagyobb jelentőségű ügy, amiben szólnok hozzátok. Hazánk a szakadék szélére került.

Több nemzedék vívmányát, a hamaiból feltámasztott lengyel hont az összeomlás veszélye fenyegeti. Az államgépezet működése megszűnőben van. Roskadó gazdaságunkat naponta újabb csapások érik. Az emberek az életkörülmények mind súlyosabb terheket rónak.

Minden lengyel üzemet, intézményt és sok otthon beteges meghasonlás ostromol. A szűnni nem akaró konfliktusok, a nézeteltérések és gyűlölködés atmoszférája lelki kiégettséget okoz, kikézdí hagyományos türelmisségünket. Megszokottá váltak a sztrájkok, a sztrájk-készültség és a tiltakozó akciók. Ezekbe még az ifjúságot is bevonják. Tegnapi este több középület elfoglaltak. Parancsokat adtak ki leszámlásra a „vörösökkel”, a más nézeteket valló emberekkel. Sokasodnak a terrorcselekmények, a fenyegetőzések, az önbíráskodás és a közvetlen erőszak esetei.

A továbbiakban arról szólni, hogy a megelőző hónapok a kormány számára alapvetően munkával, harccal és hatalmas nehézségekkel telt időszak voltak.

— Sajnos — mondotta — a népgazdaságot a politikai harc küzdőterévé változtatták. A kormány kezdeményezéseinek előre megfontolt megtorpedozása oda vezetett, hogy kifejtett erőfeszítéseinkkel és terveinkkel nem volt arányban az elért hatás. Nem szabad lemondanunk a jóakaratról, a mérséklétről és a türelméről.

Léhet, hogy ezekből túlságosan is sok volt.

Nem lehet nem észrevenni azt a tiszteletet, amelyet a kormány tanúsított a társadalmi szerződések iránt. Mi ennél még tovább is mentünk. A nagy nemzeti megegyezés kezdeményezése lengyelek millióinak támogatását nyerte el, lehetőséget teremtett a néphatalom elmélyítésére, a reformintézkedések bővítésére.

Ezek a remények most szertefoszlottak. A közös asztalnál nem foglalt helyet a „Szolidaritás” vezetősége. A Radómban kimondott szavak, a gdanski üllés a maguk teljességében feltárták a vezető körök igazi szándékait.

— Meg kell előzni, el kell torlaszolni a konfrontációt, amelyet a „Szolidaritás” vezető nyíltan meghirdettek — mondotta a továbbiakban — Ezt nekünk ma kell kimondanunk amikor tudott a tömeges politikai tüntetések közeli dátuma. Többek között a Varsó központjában szervezett tüntetés, amelyet a decemberi események évfordulójával kapcsolatban hirdettek meg. Az akkori tragédiának nem szabad megismétlődnie. Nem szabad, nincs jogunk megengedni, hogy a meghirdetett tüntetések szolgáltatassák azt a szikrát, amelytől lángba borulhat az egész ország. Felül kell kerekednie a nép önfenntartási ösztönének. Meg kell kötni a kalandorok kezét, mielőtt az országot testvérháború szakadékába taszítják.

Polgártársak! Rendkívül súlyos felelősség terhél rám a lengyel történelem eme drámai pillanatában. Kötelességem, hogy magamra vállaljam ezt a felelősséget, mivel Lengyelország jövőjéről van szó, amelyért nemzedékek a háború minden frontján kü-

dött és amelyért életének legszebb éveit áldozta.

Bejelentem, hogy ma megalakult a Nemzeti Megmentés Katonai Tanácsa.

A katonai tanács az alkotmány rendelkezései értelmében ma 00.00 órakor szükségállapotot hirdetett ki az ország egész területére. Az szeretném, hogy mindenki megértse cselekedetünk indítékait és céljait. Nem törlekünk katonai államcsínyre és katonai diktatúrára.

A Nemzeti Megmentés Katonai Tanácsa nem helyettesíti az alkotmányos hatalmi szerveket. Egyetlen feladata a közrend védelme az államban, olyan végrehajtói biztosítékok megteremtése, amelyek lehetővé teszik a rend és a fegyelem helyreállítását. Ez a végső módja annak, hogy megkezdődjék az országban a válságból való kivételése, az államnak a szét hullástól való megmentése.

A továbbiakban arról beszélt Jaruzelski, hogy a nemzeti érdekek nevében végrehajtották ama személyek csoportjának megelőző őrizzetbe vételét, akik veszélyeztetették az állam biztonságát. E csoportban megtalálhatók a „Szolidaritás”, valamint illegális államellenes szervezetek szélsőséges elemei.

A katonai tanács utasítására ugyancsak őrizzetbe vették azokat a személyeket, akik közvetlenül felelősek azért, hogy a hetvenes években az államot mély válságba vitték és akik beosztásukkal visszaélve, egyéni haszonszerzésre használták fel pozíciójukat. Ezek között van Edward Gierek, Piotr Jaruzelski, Jerzy Lukaszewicz, Jan Szydłak, Tadeusz Wrzaszczyk és mások.

— Következésképpen meg fogjuk tisztítani Lengyelországot a szocializmus ellenes erőkkel szemben. (Folytatás a 2. oldalán)

Korszerűbb üzletet nyitottak

Közel egy évig volt zárva a BAV szegedi, Bajcsy-Zsilinszky utcai ruházati üzlete. Persze ottal húzták le a rolót, s vállalták az áruk átmeneti helyre költöztetésének nehézségeit. A bolt szűk volt és korszerűtlen, vásárlónak és eladónak egyaránt kényelmetlen. A Dugonics téri Lábkeresztelési Áruház megnyitása után — a tervszerű hálózatfejlesztés keretében — hozzáláttak átalakításához. Nemcsak hogy teljes egészében felújították, a galériás megoldásnak köszönhetően sikerült megnövelniük alapterületét is. Több mint száz négyzetméterrel. Mindez majdnem 3 milliójába került a vállalatnak. Az új berendezésekre közel 400 ezer forintot költöttek.

Somogyi Károlyné felvétele
Nyitás után a felújított üzletben

Az újjávarázsolt ruházati üzlet 8,5 millió forintot, az ünnepekre való tekintettel különös gondot kielégítő árukészlettel nyitott tegnap délelőtt. Bőséges választékkal, a vállalat profiljának megfelelően használt ruhákkal, valamint az ipari vállalatok, szövetkezetek osztályon aluli, alacsony áron

A ruházati üzlet felújításával még nem ért véget a szegedi hálózat fejlesztése a BAV-nál. Ezután az Oroszlán utcai műszaki bizománvi korszerűsítése következik.

Határidő előtt teljesítették a tervet

Az idei programot teljesítve több mint 25 ezer nagy teljesítményű Diesel-motort szereltek össze a győri Rába Magyar Vagon- és Gépgyárban. Az év végéig még hátralevő időben pótalkatrészeket gyártanak, s a fő egységekből készítenek megfelelő készleteket, hogy már az új esztendő első napjaiban megkezdhessék az új motorok szerelését.

Futóművekből minden ediginél nagyobb mennyiség készült az idén a gyárban: kétszáz ezer. A KGST-együttműködés keretében vállalt ideai szállítási kötelezettségeiket a gyár már eleget tett,

az év utolsó heteiben a tökéletes piacra szánt futóművek legutolsó tételeit szerelik össze és indítják útra.

A kamionokból az év végéig várhatóan az ideai kilencszázadikat is összeszerelik, s a járművekhez tartálalkatrészeket is gyártanak.

Az ország egyik legnagyobb gépipari üzemében az év végi hetekben sincs szükség hajtásra, a munka útjára me kiegyensúlyozott, s minden jel arra mutat, hogy teljesül a terv: 17,5 milliárd forint termelési értéket állítanak elő 1981-ben. (MTI)

Együttműködési megállapodás

Hétfőn a Kereskedelmi Kamara székében Mészáros Lajos ipari miniszter és Dózsa Lajos, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke megállapodást írt alá a két intézmény együttműködéséről, az előtűk álló feladatok hatékonyabb elvégzése, és kapcsolataik elmélyítése érdekében. A megállapodások keretében az együttműködés kiterjed a közép- és hosszú távú, valamint az éves tervezésre, a szabályozó rendszer továbbfejlesztésére irányuló tevékenységre, valamint a két intézményt közösen érintő kérdésekben egymás előzetes tájékoztatására.